

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Aralık sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Yeni yılınızı kutlarız.

Ocak sayımızda buluşmak dileğiyle...

*Editörler:
İpek Öztaş
Ayşecan Mantarcı*

Yargı Reformu Yeniliklerinden Ceza Muhakemesinde “Seri Muhakeme” Ve “Basit Yargılama” Usulleri

Kamuoyunda birinci yargı reform paketi olarak bilinen 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 24.10.2019 tarihli, 30928 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle Ceza Muhakemesi sistemimize “Seri Muhakeme Usulü” ve “Basit Yargılama Usulü” adı verilen yeni muhakeme ve yargılama usulleri getirilmiştir. Bu yeni sistemlere ilişkin kanun maddelerinin yürürlük tarihi 01.01.2020 olarak belirlenmiştir. (Sayfa 2)

Rekabet Hukukunda Yatay Anlaşmalar Çerçevesinde Bilgi Değişimi

Türk Rekabet Hukukunda rakipler arasındaki bilgi değişimine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. Maddelerine ilişkin yayınlanan Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz kaynaklık etmektedir. Kılavuz yayınlanmadan önce ise on yılı aşkın bir süre zarfında Rekabet Kurulu kararları esas alınmıştır. Bu kararlar kapsamında bilgi değişiminin esasları belirlenmiştir. Makalemizde öncelikle Kılavuz çerçevesinde açıklamalar yapılacak olup, ardından ilgili Kurul kararları incelenecektir. (Sayfa 8)

Yeni Vergi Düzenlemeleriyle Gelen Değerli (Lüks) Konut Vergisi

Yeni vergi değişiklikleri ile gelen, değeri yüksek meskenlerden ekstra oranlarda vergi alınmasını sağlayacak ‘Değerli (Lüks) Konut Vergisi’ düzenlemesi 01.01.2020 itibarıyla uygulanmaya başlanacaktır. 7194 Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 07.12.2019 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanması ile bu yeni vergi türü ile ilgili düzenlemeler Emlak Vergisi Kanunu’na eklenmiştir. (Sayfa 14)

Sporcu Alacaklarının Tahsili

Spor kulüplerinin son yıllarda bütçe açığı vermesi sonucunda çok sayıda sporcunun sezon boyunca maaşlarını, kazanılan maç başına vaadedilen primlerini alamaması durumu ortaya çıktı. Bununla birlikte, spor kulüplerince sözleşmeleri feshedilerek kulüplerden çıkarılan çok sayıda genç sporcu olması ve bu sporcuların spor kulüplerinden alacakları olması durumu, bu sporcuların alacaklarını hangi mahkemelerde ve hangi kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edebileceği sorusunu da beraberinde getirdi. (Sayfa 4)

Sponsorluk Sözleşmelerinin Genel Hatlarıyla Hukuki İncelenmesi

Taraflarını destekleyen ve desteklenen oluşturduğu, konusu para, aynı edim, veya hizmet edimi olan ve amacın destekleyenin edimiyle desteklenenin faaliyetini yerine getirmek olduğu sözleşmeler sponsorluk sözleşmeleridir. Sponsorluk sözleşmeleri ve sponsorluk ilişkisi, 19. yüzyıldan itibaren İngiltere’de sporun yaygınlaşmasıyla uygulama alanını yaygınlaştırsa da, günümüzde uygulama alanı sadece spor ile sınırlı kalmamış, kültür, sosyal faaliyetler ve bilimsel faaliyetler gibi birçok uygulama alanı bulmuştur (Sayfa 12)

Güncel Haberler

Kişisel Verileri İşleniş Amacı Dışında Kullanılan Bankaya KYK Kurulu’ndan Ceza (Sayfa 7)

2020 Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi (Sayfa 7)

Bebeğin Bakımı İçin İnfazın Ertelenmesi Talebinin Yeterli Olmayan Bir Gerekleşmeyle Reddi Kararını Anayasa Mahkemesi “Aile Hayatına Saygı Hakkının İhlali” Saydı (Sayfa 7)

YARGI REFORMU YENİLİKLERİNDEN CEZA MUHALEMESİNDE “SERİ MUHAEME” VE “BASİT YARGILAMA” USULLERİ

Kamuoyunda birinci yargı reform paketi olarak bilinen 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 24.10.2019 tarihli, 30928 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle Ceza Muhakemesi sistemimize “Seri Muhakeme Usulü” ve “Basit Yargılama Usulü” adı verilen yeni muhakeme ve yargılama usulleri getirilmiştir. Bu yeni sistemlere ilişkin kanun maddelerinin yürürlük tarihi 01.01.2020 olarak belirlenmiş olup bu tarih itibarıyla ceza muhakemesi sistemimizde seri muhakeme ve basit yargılama usulleri uygulanmaya başlanacaktır.

Seri muhakeme usulü, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 250. maddesinde gerçekleştirilen değişiklik ile on beş fıkra şeklinde düzenlenmiş olup yalnızca kanunda belirlenen suçlar açısından uygulanabilecektir. İddianamenin iadesi nedenlerinin düzenlendiği CMK m. 174’e seri muhakeme usulü uygulanması gerektiği soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde bu usul uygulanmadan düzenlenen iddianamelerin iade edileceğine ilişkin hüküm eklenmiştir. Bu düzenlemeyle birlikte seri muhakeme usulü kapsamına giren suçlarda bu usulün uygulanmasının takdiri değil zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

7188 Sayılı Kanun gerekçesinde seri muhakeme usulünün, şüphelinin daha az bir yaptırım beklentisiyle bu usulün uygulan-

masını kabul etmesi üzerine başladığı ve bu usulün bir tarafta şüpheli, diğer tarafta savcılık ile hüküm ve denetim makamı olarak mahkemenin bulunduğu bir süreci ifade ettiğine yer verilmiştir.

Hâlihazırda Kıta Avrupası hukuk sistemi içinde Fransa, İtalya, Almanya, Romanya gibi ülkelerde uygulanan bu usul ile belirli bir önem derecesinin altındaki suçlarda muhakeme sürecinin formalitelerden arındırılması ve kısaltılması ile işlenen suçlara kısa süre içinde etkili ve orantılı bir karşılık verilerek bozulan kamu düzeninin yeniden inşası amaçlanmaktadır.

Kanunda seri muhakeme usulünün uygulanacağı suçlar olarak belirlenen suç tiplerine ilişkin olarak yürütülen soruşturmalarda şüpheli, Cumhuriyet Savcısı veya kolluk görevlileri tarafından seri muhakeme usulü hakkında bilgilendirilecek, şüpheliye bu usulün uygulanması teklif edilecek ve şüphelinin müdafii huzurunda bu usulün uygulanmasını kabul etmesi durumunda şüpheli hakkında seri muhakeme usulü uygulanacaktır.

Şüphelinin müdafii huzurunda seri muhakeme usulünü kabul etmesiyle Cumhuriyet Savcısı tarafından soruşturma konusu suça ilişkin Türk Ceza Kanunu’nun 61. maddesinde cezanın belirlenmesine ilişkin koşullar göz önünde bulundurularak suçun kanuni tanımındaki alt ve üst sınırları arasında bir temel ceza tayin edilecek ve bu cezaya “yarı oranında indirim uygulanarak” yaptırım belirlenecektir.

Cumhuriyet Savcısı tarafından daha sonra, belirlenen yaptırım ile soruşturma dosyasına ilişkin diğer bilgiler belirtilmek suretiyle şüpheli hakkında seri yargılama usulünün uygulanması görevli mahkemeden yazılı olarak talep edilecektir. Görevli mahkeme, şüpheli ve müdafii dinledikten sonra şüphelinin yine müdafii huzurunda seri muhakeme usulünü kabul etmesi ve suçun bu usulün uygulanmasına elverişli olması durumunda şüpheli hakkında Cumhuriyet Savcısı tarafından sunulan talep yazısında belirtilen yaptırım doğrultusunda hüküm kurulacaktır.

Bu koşulların oluşmaması durumunda görevli mahkeme talebi reddederek dosyanın genel soruşturma hükümlerine göre yürütülmesi için Cumhuriyet Savcılığına iade edecektir. Mazeretsiz olarak duruşmaya katılmayan şüphelinin seri muhakeme usulünden vazgeçmiş sayılacağına hükmedilecektir. Görevli mahkeme tarafından Cumhuriyet Savcısının talebi doğrultusunda kurulan hükme itiraz edilebilecektir.

Düzenlemeyle ilgili önemli olan bir husus, seri muhakeme usulünün herhangi bir sebeple tamamlanamaması veya soruşturmanın genel hükümlere göre sonuçlandırılmasına karar verilmesi durumunda şüphelinin seri muhakeme usulünü kabul ettiğine ilişkin beyanları ile bu usulün uygulanmasına dair belgeler takip eden soruşturma ve kovuşturma işlemlerinde delil olarak kullanıl- »

mayacaktır.

Seri muhakeme usulünde kanun koyucu tarafından şüphelinin bunu kabul etmesi durumunda suçun niteliği veya geleneksel yargılama usulünün kullanılmasında hukuki bir yarar bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bütün ceza davalarının mahkemeye taşınmasına göre daha adil ve hakkaniyetli sonuçların çıkacağı düşünülmüştür. Bu sistem ile şüphesiz ki mahkemelerin iş yükünün azaltılması da amaçlanmaktadır.

7188 Sayılı Kanun ile ceza yargılaması sistemimize eklenen bir diğer sistem “basit yargılama usulü”dür. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 251. maddesinde yapılan değişiklik ile getirilen bu yeni yargılama usulü ile basit ve ağır suçlar arasına bir ayırım getirilerek ağır suçlara ilişkin yargılamalara daha fazla zaman ve emek harcanabilmesi suretiyle yargılamaların kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Madde gerekçesinde halihazırda karşılaştırmalı hukukta suçların önem derecesi, olayların karmaşık olup olmaması, çözümünde hukuki ve olgusal herhangi bir sorunla karşılaşılması, tanık dinlemenin zorunlu olup olmaması gibi hususların nazara alınarak farklı yargılama usullerine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı ve Anayasa Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen kararlarda farklı yargılama usullerinin

benimsenmesinin kabul edilir olduğuna hükmedildiği ifade edilmektedir.

Basit yargılama usulü, asliye ceza mahkemelerinde suçun kanuni tanımındaki cezası adli para cezası ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezası olarak öngörülmüş olan suçlara ilişkin yürütülen davalar da iddianamenin kabulü ile kovuşturma aşamasında geçildiğinde uygulanabilecektir. Bu usulün uygulanmasına karar verilmesi halinde, iddianame sanık, mağdur ve şikayetçiye tebliğ edilerek, beyan ve savunmalarını on beş gün içinde yazılı olarak Mahkemeye bildirmeleri istenecektir. Tebliğatta ayrıca duruşma yapılmaksızın, dosya üzerinden hüküm verilebileceği hususu da belirtilecektir.

Mahkemece taraflara beyan ve savunma için verilen on beş günlük sürenin dolmasının ardından duruşma yapılmaksızın ve Cumhuriyet Savcısının görüşü alınmaksızın Türk Ceza Kanunu’nun 61. maddesindeki esaslar dikkate alınmak suretiyle sanık hakkında beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkumiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi veya düşmesi kararlarından biri verilecektir. Sanık hakkında mahkumiyet kararı verilmesi halinde sonuç cezaya dörtte bir oranında indirim uygulanacaktır. Mahkemece verilen hükme itiraz edilmesi mümkün olmakla birlikte itiraz üzerine duruşma açılarak genel hükümlere göre yargılamaya devam edilecektir. Ayrıca basit yargı-

lama usulünün her aşamasında da Mahkemece gerek görülmesi halinde duruşma açılarak genel hükümler uyarınca yargılamaya devam edilebilecektir.

Görülebileceği üzere seri muhakeme usulünün uygulanması kanunda belirtilen suçlar açısından zorunlu iken basit yargılama usulünün uygulanması ve sona erdirilmesi hakimnin takdirine bırakılmıştır. Suçun işlendiği dosya kapsamında açıkça anlaşılan ve şüpheli/sanık tarafından ikrar edilen cezası az olan suçlara ilişkin yürütülen soruşturma ve/veya davaları prosedürlerden arındırarak en hızlı şekilde sonuca bağlamayı hedefleyen bu sistemlerin sağlıklı bir şekilde uygulanması durumunda mevcut sistemde dosya yükünü hafifleterek gerçekten nitelikli ve karmaşık davalarda daha adaletli sonuçlar çıkmasına etkisi olabileceği şüphesizdir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Selin Kurt
s.kurt@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. 7188 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gerekçesi, <https://www.lexpera.com.tr/mevzuat/ger-ekceler/7188-sayili-ceza-muhakemesi-kanunu-ve-bazi-kanunlarda-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-madde/1>, Son Erişim Tarihi 27.11.2019.
2. Suat Çalışkan, “Seri Muhakeme Usulü”, <https://www.hukukihaber.net/seri-muhakeme-usulu-makale,7129.html>, Son Erişim Tarihi 28.11.2019.

SPORCU ALACAKLARININ TAHSİLİ

Spor kulüplerinin son yıllarda bütçe açığı vermesi sonucunda çok sayıda sporcunun sezon boyunca maaşlarını, kazanılan maç başına vaadedilen primlerini alamaması durumu ortaya çıktı. Bununla birlikte, spor kulüplerince sözleşmeleri feshedilerek kulüplerden çıkarılan çok sayıda genç sporcu olması ve bu sporcuların spor kulüplerinden alacakları olması durumu, bu sporcuların alacaklarını hangi mahkemelerde ve hangi kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edebileceği sorusunu da beraberinde getirdi.

İşbu yazımızın kapsam ve sınırlarını çizmek adına, başlarken “amatör sporcu” ve “profesyonel sporcu” ayrımlarına değinmek yerinde olacaktır.

Amatör sporcu, sporu, boş zamanlarında hobi olarak, sağlık ve fiziksel amaçlarla yapan sporcudur. Sadece sağlık ve fiziksel amaçlarla yapılan spor aktiviteleri dışında, kabiliyet ve performansı belirli bir seviyeye gelmiş ve bir spor kulübüyle anlaşmalı olarak spor yapan hatta bunun maddi karşılığını almakta olan amatör sporcular da mevcuttur. Ancak “ücret karşılığında yapma” şartı, profesyonel sporcu olmak için tek başına yeterli olmamaktadır.

Profesyonel sporcu ise, kulübüyle yazılı bir sözleşme yapan ve spor yapma sürecindeki giderleri dışında kulübünden ayrıca ve düzenli bir ücret alan, sporu para kazanmak için meslek olarak icra eden sporculardır. Türk mevzuatında, 1951 yılında Futbol Profesyonellik Talimatnamesi ile profesyonel olarak kabul edilen tek spor dalı futbol olmuştur. Yani, hukuki olarak “profesyonellik” yalnızca futbolculara

tanınmıştır. Ancak bu, diğer spor dallarının profesyonel olarak icra edilmesinin önünde bir engel değildir; zira belirttiğimiz üzere asıl faktör spor kulübüyle sözleşmeli, para karşılığında ve meslek olarak icra etmektir. İlgili hukuki düzenlemelerin bulunması sebebiyle Türk mevzuatında hukuki profesyonelliği tanınmış tek spor futbol olsa dahi; bir ücret karşılığında ve bir sözleşmeyle spor kulüplerine bağlı olarak sporu meslek olarak icra eden sporcular da “fiili profesyonel sporcular”dır. Hukuki olarak “profesyonellik” tanınmamış olsa dahi, sporcuların kulüpleriyle yapacakları sözleşmelere, sporcuların transferlerine ilişkin düzenlemeler ilgili spor branşlarının Federasyonları tarafından getirilmiştir.

Öncelikle belirtilmesi gereken önemli bir husus şudur ki, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca, “sporcular” hakkında İş Kanunu hükümleri uygulanmamaktadır. İlgili madde hükmü uyarınca:

“İstisnalar

Madde 4 - Aşağıda belirtilen işlerde ve iş ilişkilerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz;

(...)

g) Sporcular hakkında,” şeklinde belirtilmiş ve İş Kanunu hükümlerinin sporcular bakımından uygulama alanı bulamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Zira sporcuların SGK’dan sigortalı olması da 4857 Sayılı Yasa’ya tabi olduklarını göstermemektedir. Sporcuların İş Kanunu’na tabi olmamasının en önemli sonucu, sporcuların işe iade davası açma haklarının bulunmaması, bununla birlikte yine

İş Kanunu ile tanınan kıdem ve ihbar gibi alacak kalemlerinin de bulunmamasıdır.

Peki, sporcular, spor kulüplerinden olan alacakları bakımından hangi mahkemeler görevli olacaktır? Sporcular ile spor kulüpleri arasındaki ihtilaflar hangi kanuna tabi olarak çözümlenecektir?

Federasyonlarca tahkim şartı öngörülen haller saklı kalmak üzere, sporcular yetkili asliye hukuk mahkemelerinde dava açabilmektedirler. Sporcular ve spor kulüpleri arasındaki sözleşmesel ilişkiden doğan uyuşmazlıklarda Borçlar Kanunu hükümleri uygulama alanı bulmaktadır.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi’nin 9. HD., E. 2015/17745 K. 2015/25607 T. 14.9.2015 tarihli kararı, sporcuların spor kulüpleriyle aralarındaki uyuşmazlıklar bakımından iş mahkemelerinin görevli olmadığını belirtmekle birlikte, faaliyetin sporla ilgili oluşunun, sporcu ile kulüp arasındaki bağın iş ilişkisi sayılmasını engellemediğini de vurgulamaktadır:

“Uyuşmazlık, taraflar arasındaki ilişkinin İş Kanunu kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu bağlamda iş mahkemesinin görevi noktasında toplanmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, 4 üncü maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, işverenler ile işveren vekillerine ve işçilerine, çalışma konularına bakılmaksızın bu Kanunun uygulanaca- »

ğı belirtilmiştir.

İş Mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde iş davalarına bakmak üzere bir asliye hukuk mahkemesi görevlendirilir. İş davalarına bakmakla görevli asliye hukuk mahkemesine açılan dava "iş mahkemesi sıfatıyla" açılmamış ise, mahkeme görevsizlik kararı veremez. Bu durumda asliye hukuk mahkemesi tarafından, verilecek bir ara kararı ile davaya "iş mahkemesi sıfatıyla" bakmaya devam olunur.

Davanın, İş Kanunu kapsamı dışında kalması halinde, dava dilekçesinin görev nedeniyle reddi ve dosyanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir. Davanın esastan reddi usule aykırıdır.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1 inci maddesi uyarınca, İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında, iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir. 4857 sayılı İş Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca, "sporcular" hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz.

Sporcular, kulüplerinin (işverenlerinin) gösterdiği yerlerde tespit edilmiş çalışma saatlerine tâbi olarak ve işverenin emir ve gözetimi altında antrenman ve müsabakalar yaptıkları ve karşılığında önceden kararlaştırılmış bir ücret aldıklarına göre, kulüpleri ile bağları iş sözleşmesine dayanmaktadır. Faaliyetin sporla ilgili oluşu sporcu ile kulüp arasındaki bağın iş ilişkisi sayılmasına engel oluşturmaz.

Federasyon ile kulüp, federasyon ile hakem, sporcu, teknik direktör, antrenör, idareci ve benzeri spor elemanları ile kulüpler arasında çıkan uyuşmazlıklar için federasyonun kendi özel yasalarında veya hukuk talimatlarında özel kurullar ve tahkim şartı benimsenmiştir. Bu nedenle sporcu, antrenör gibi kimselerin işverenleri olan kulüplerle ilgili uyuşmazlıklarda öncelikle bağlı olduğu federasyonun kurullarına başvurusu gerekmektedir.

Spor, kişisel veya toplu oyunlar biçimde yapılan genellikle yarışmaya yol açan bir takım kurallara göre uygulanan beden hareketlerinin tümü olarak tanımlanabilir. Buna göre sporcu, sporla uğraşan, aktif olarak içinde yer alan, yarışan, maç yapan kişidir. Antrenör, sahip olduğu bilgiyi bilim ışığında sporcunun başarısı için kullanan,

bu bilgileri spor becerileri ve stratejisi ile birleştiren kişidir.

Teknik direktör ise eğitim sonucu aldığı teknik bilgileri sporcunun ve doğal olarak çalıştığı takımın başarısı için ortaya koyan, bu bilgileri strateji ve eğitici kimliğini kullanarak spor becerileriyle birleştiren ve bunları antrenör ve yardımcıları aracılığı ile uygulatan, eğiten, bu anlamda direktif veren kişidir.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun 23.05.1960 gün, 11-10 sayılı ve 10.05.1974 gün, 3-44 sayılı kararları uyarınca, özellikle iş hukukunda istisnâ hükmün genişletilerek değil, dar yorumlanması gerekir. İşçiler yararına düzenlenen hükümlerin, işçiler yararına yorumlanması asıldır.

Yukarıdaki tanımlar ve içtihadı birleştirme kararları ışığında, sporla doğrudan uğraşan sporcunun İş Kanunu kapsamında kalmadığı açıktır.

Ancak, doğrudan aktif spor yapmayan, sporcu aktif spor yapması için hazırlayan antrenör ile aktif görevi daha çok direktif vermek olan ve takımı başarıya ulaştırma görevi de bulunan teknik direktörün sporcu sayılmaması ve İş Kanunu kapsamında bir işçi olarak kabul edilmesi gerekir. Bu nedenle antrenör veya teknik direktör ile kulüpleri işveren arasındaki iş sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarının iş mahkemesinde görülmesi gerekir."

Belirttiğimiz üzere, Federasyonlarca ilgili spor branşlarını icra etmekte olan sporcuların, sözleşmeyle bağlı oldukları spor kulüpleri ile aralarında çıkan uyuşmazlıkları tahkim yoluyla çözümlemeleri şartı öngörülebilmekte ya da ihtiyari olarak tahkim imkanı getirilebilmektedir.

Örneğin Türkiye Futbol Federasyonu ana statüsünde, "uyuşmazlıkların Futbol Federasyonu bünyesinde oluşturulan Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nda çözümleneceği" belirtilmiş ve para alacaklarında ihtiyari tahkim yöntemi benimsenmiştir. Türkiye Futbol Federasyonu statüsü uyarınca, Anayasa Mahkemesi'nin 18.01.2019 tarihli iptal kararına kadar futbol kulüpleri ve futbolcular arasındaki uyuşmazlıklarda Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun münhasır yetkisi tanınmıştı. Ancak AYM'nin söz konusu iptal kararından sonra, Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yetkisi ihtiyari olarak tanınmıştır.

TFF statüsünün 56. maddesine göre, "Kulüpler, futbolcular, teknik direktörler, antrenörler, futbolcu temsilcileri, sağlık personelleri ve müsabaka organizatörleri aralarındaki futbolla ilgili her türlü sözleşmeden doğan ihtilafların çözümü için Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yetkisini kabul edip etmemekte serbesttirler. Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yetkili olabilmesi için tarafların ihtilafların ortaya çıkmasından sonra Kurulun yetkisini yazılı olarak kabul etmeleri şarttır."

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı'nın 5.maddesi uyarınca, Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'na yapılacak başvuru üzerine, karşı tarafa Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun yetkisini kabul edip etmediğini bildirmesi için 10 günlük süre verileceği düzenlenmiştir:

"Taraflardan birisinin uyuşmazlığının çözümü için yazılı olarak Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'na başvuruda bulunması üzerine, Uyuşmazlık Çözüm Kurulu sekreteryası, uyuşmazlığın karşı tarafına Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun ihtiyari hakem yetkisini kabul edip etmediğini yazılı olarak sorar. Karşı taraf Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun hakem yetkisini kabul edip etmediğini 10 günlük kesin süre içerisinde yazılı olarak Uyuşmazlık Çözüm Kurulu sekreteryasına bildirmek zorundadır. Bu süre içerisinde yazılı olarak yetkinin kabul edildiğinin bildirilmemesi halinde, yetkinin reddedilmiş olduğu kabul edilir. Bu husus kurul sekreteryası tarafından başvuruda bulunan tarafa bildirilir."

Görüldüğü gibi, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yollar Federasyonlarca da belirlenebilmektedir. Bu durumda, ilgili spor branşına ait Federasyon tarafından zorunlu bir başvuru mercii belirtilmediği takdirde, sporcuların taleplerini yetkili genel mahkemelerde dava yoluyla ileri sürebilmeleri mümkündür.

Her zaman Federasyonların ana statülerinde uyuşmazlıklarda hangi mercinin görevli olduğuna dair bir düzenleme mevcut bulunmayabilir. Böyle bir durumda da, Federasyonların anastatülerinde ve kulüple yapılan sözleşmelerde de aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Tahkim Kurulu'na başvurulabilmesi mümkündür. »

28.01.2012 tarih ve 28187 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tahkim Kurulu Yönetmeliğinin 5. maddesi uyarınca,

“a) Federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler arasındaki ihtilafları,

b) Kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular arasındaki uyuşmazlıkları,

c) Kulüplerle kulüpler arasın da çıkacak anlaşmazlıkları,

ç) Federasyonlarca verilecek kararlar ile ceza ve disiplin kurulu kararlarını,

d) Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında veya federasyonların kendi arasında çıkacak ihtilaflar hakkında Kurulca belirlecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan komisyon kararlarını,

e) Federasyon başkanları ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda Merkez Ceza Kuruluna verilecek kararları,

f) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülme yen veya yapılan denetim sonucu görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Bakanın istemi üzerine toplanacak olağanüstü genel kurulu yapacak olan üç kişilik komisyonu belirleyerek bu komisyonun işlem ve kararlarını,

g) Olağan ve olağanüstü genel kurullarını 3289 sayılı Kanunda öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapmayan federasyonların genel kurullarını altmış gün içerisinde yapacak olan üç kişilik komisyonu oluşturmak ve bu komisyonun işlem ve kararlarını,

ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin sonuca bağlar.”

Tahkim Kurulu Yönetmeliği'nin 7. maddesi uyarınca Tahkim Kurulu'na başvuru süresi, “özerk federasyon yönetim kurulu kararı ile disiplin veya ceza kurulu kararının yazılı bildiriminden itibaren on gün” olarak belirtilmiştir.

Sporcular ve kulüpler arasındaki sözleşmelerin yorumlanması ve bu sözleşmesel ilişkiden doğan uyuşmazlıkların çözümünde genel olarak Federasyonlarca yapılan düzenlemeler ve Borçlar Kanunu ve özellikle hizmet sözleşmelerine ilişkin hükümleri uygulama alanı bulmaktadır.

Sporcu Sözleşmelerinden ve Haksız Fesih-ten Doğan Alacaklar Hangi Kanun Hükümlerince Talep Edilebilecektir?

Sporcu sözleşmeleri, sporcunun, belirli bir ücret karşılığında ve kulüp adına maç ve müsabakalarda yarışmayı kabul ettiği, ilgili iş görme edimi kapsamında bir antrenör veya spor öğreticisinin idaresi altında performansını artırmak adına düzenli olarak antrenman yapmayı taahhüt ettiği sözleşmedir. Kulüp, sporcunun sözleşme konusu işini görülmesini isteme, sözleşme süresince yaptığı aykırı davranışlarla ilgili olarak disiplin cezası verme hakkına ve gerektiğinde özel hayatına müdahale hakkına sahiptir. Kulüp, sporcunun iş görme borcu karşılığında sporcuya ücret ödeme, sporcuya araç ve gereç sağlama, sporcuyu gözetme, sporcuyu sigortalama, sporcunun millî ve uluslararası müsabakalarda yer almasına imkan tanıma borçlarıyla yükümlüdür. Sporcuların sözleşmeden kaynaklanana hakları, ücret talep etme hakkı ve yıllık ücretli izin hakkıdır. Sporcu, sporunu yapma, özen gösterme, saygılı olma, kulüpten izinsiz spor faaliyetlerine katılmama, özel hayatına ve sağlığına özen gösterme ve Teknik bilgisini geliştirme kapsamında borçları bulunmaktadır. Sporcu sözleşmelerindeki işbu karşılıklı yükümlülüklerin bir tarafça yerine getirilmemesi halinde, Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde diğer tarafın da ödemezlik def'ini ileri sürerek borcunu yerine getirmekten kaçınabilmesi ya da zararının giderilmesini talep edebilmesi mümkündür. Ancak yukarıda da belirttiğimiz üzere,

Federasyonlarca getirilen düzenlemeler kapsamında, sözleşmelerin çeşitli kapsamdaki ihlallerine farklı yaptırımlar getirilebilmektedir. (Örneğin, Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı, madde 27 – 29)

Sporcular ve spor kulüpleri arasındaki sözleşmelerin karşılıklı anlaşma ya da sürenin sona ermesi gibi sebeplerle sona ermesi durumları haricinde, sözleşmenin taraflardan biri tarafından sona erdirilmesi sebebiyle diğer tarafın zarara uğraması söz konusu olabilmektedir. Böyle bir durumda, yine zarara uğrayan taraf, Borçlar Kanunu'nun borçlu temerrüdü, sözleşmenin feshine ilişkin hükümleri çerçevesinde alacaklarını talep edebilecektir. Diğer yandan Federasyonların talimat ve yönergelerinde, sözleşmenin feshi, fesih sebepleri, fesih usulü, tazminat ve ceza gibi hususlara ilişkin ayrıca hükümler getirilmektedir. Burada önem arz eden esas nokta, bu gibi Federasyon talimat ve yönerge hükümlerinin yanında, emredici ve genel nitelik taşıyan Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulama alanı bulacağıdır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Burcu Seven

b.seven@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Spor Hukuku, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ – Doç. Dr. Hasan PETEK
2. Sporcu Alacağı Davaları; Sporcu Sözleşmelerinden Kaynaklı Uyuşmazlıklarda Sözleşmenin Haksız Feshi Mehmet Serhan ÖZDEMİR
3. Profesyonel Futbolcu Alacaklarının Tahsili, Av. İsmet Faruk ASLAN

Kişisel Verileri İşleniş Amacı Dışında Kullanan Bankaya KVK Kurulu'ndan Ceza

Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından verilen 2019/277 karar numaralı 18.09.2019 tarihli kararlar, bir banka tarafından kişisel veri sahibinin cep telefonu numarasını verilmiş amacı dışında kullanması nedeniyle bankaya 100.000,00 TL idari para cezası uygulanmıştır. Söz konusu karar;

“Şikâyetçinin bir banka çalışanının kendisini arayarak eşinin müdürü olduğu Şirket ile ilgili olarak eşine ulaşamadığını ve eşiyi iletişime geçebilmesi konusunda kendisine yardımcı olmasını talep ettiği, bunun üzerine müşterisi olarak Bankaya kendisiyle ilgili işlemlerde kullanılması için vermiş olduğu iletişim bilgilerine amacı dışında nasıl ve neden ulaşıldığı hakkında bilgi almak için Bankaya başvuru yaptığı ve Bankanın kendisine yazılı bir cevap vermediği iddiasıyla yapılan başvurusunun incelenmesi sonucunda; Şikâyetçinin talebini Bankaya e-posta yoluyla ilettiği ancak Bankadan cevap verilmediği yönündeki iddiası ile ilgili olarak Bankanın Şikâyetçinin e-posta adresine mesaj gönderdiği ve gönderilen mesajda “... paylaşımlarınız hakkında detaylı bilgilendirme yapabilmek amacıyla iletişim numaranız üzerinden size ulaşmayı denedik ancak yanıt alamadık. İşleminiz ile ilgili detayları ...Hizmet Hattı’nı arayarak öğrenebilirsiniz...” ifadelerine yer verilerek şikâyetçinin bilgilendirilmesi yoluna gidildiği görülmüştür.

Bu çerçevede;

- Banka tarafından, Şikâyetçiye gönderilen e-posta mesajında başvurusuna ilişkin detayları Banka Hizmet Hattını arayarak öğrenebileceğine dair bilgilendirme yoluna gidilmesinin, veri sorumlusunca Şikâyetçiye başvurusunda talep ettiği hususları açıklayıcı nitelikte yazılı veya elektronik ortamda bir cevap olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşılmış olduğundan, Şikâyetçinin başvurusuna Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ hükümlerine uygun cevap verilmemiş olması nedeniyle Bankaya Kanun ve Tebliğ hükümlerine uyum hususunda azami dikkat ve özenin gösterilmesi konusunda hatırlatmada bulunulmasına,

- Şikâyetçinin müşterisi olduğu Bankaya kendisine ait iş ve işlemlerde ulaşılması adına vermiş olduğu telefon numarası bilgisinin, eşine ulaşılmasında yardımcı olunabilmesi adına işlenmesinin, 6698 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer alan kişisel verilerin işlenmesinde “belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme ve işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkelerine uyulması zorunluluğuna aykırı olduğu ve bu çerçevede Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca veri sorumlusunun kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almadığını göstermesi nedeniyle Banka hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına”

Şeklinde olup; verilerin amaç dışında kullanımına ilişkin gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle banka hakkında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 18. Maddesinin 1 numaralı fıkrası uyarınca idari para cezasına hükmedilmiştir.

Kaynak: www.kvkk.gov.tr

2020 Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi

2020 yılının Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Türkiye Barolar Birliği Resmi İnternet sitesi üzerinden yayımlandı. Resmi Gazete’de yayımlanmasının ardından yürürlüğe girmesi beklenen Asgari Ücret Tarifesi ile avukatlar enflasyona karşı korunmuş olup; maktu ücretlerde genel olarak yüzde 25’lik artış gerçekleştirilmiş olup; nisbi ücretlerde ise 2004’den bu yana sabit olan %12’lik ilk dilim %15’e yükseltilmiştir.

Yeni getirilen düzenleme ile; (1) İhtiyari dava arkadaşlığının bir türü olan seri davalar ister ayrı dava konusu yapılsın ister bir davada birleştirilsin toplamda on dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam avukatlık ücretine, toplamda elli dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %50’si oranında avukatlık ücretine, toplamda yüz dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %40’ı oranında avukatlık ücretine, toplamda yüzden fazla açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %25’i oranında avukatlık ücretine hükmedilir. Duruşmalı işlerde bu şekilde avukatlık ücretine hükmedilmesi için dosyaya ilişkin tüm duruşmaların aynı gün aynı mahkemede yapılması gerekir.” şeklinde düzenleme yapılarak seri davalar konusunda da anlaşma sağlanmıştır.

Ayrıca, bu düzenlemeyle birlikte, 2015’ten bu yana uygulanan ilk dilim parasal miktarı 35 bin TL’den 40 bin TL’ye çıkarılmıştır. Söz konusu düzenleme ile birlikte her dilimde de iyileştirmeler yapılmış olup; Asliye Hukuk Mahkemelerinde görülen davalarda 2.725,00 TL olan Asgari Ücret 3.400 TL’ye yükseltilmiştir. Ağır Ceza Mahkemelerinde Bakılan Davalardan Kaynaklı Avukatlık Asgari Ücretleri 5.400 TL’den 6.810 TL’ye çıkarılmıştır. İdare ve Vergi Mahkemelerindeki davalardaki 1.362,00 TL olan Maktu Asgari Ücret ise 1.700 TL’ye çıkarılmış olup; söz konusu Tarife, Resmî Gazete’de yayımlanınca yürürlüğe girecektir.

Kaynak: barobirlik.org.tr

Bebeğin Bakımı İçin İnfazın Erteleme Talebinin Yeterli Olmayan Bir Gerekçeyle Reddi Kararını Anayasa Mahkemesi “Aile Hayatına Saygı Hakkının İhlali” Saydı

Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümü 7/11/2019 tarihinde, B. No: 2016/8660 başvurusunda Anayasa’nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. İşbu karara konu olayda; hükümlü olarak Ceza İnfaz Kurumunda iki çocuğuyla kalan başvuru dilekçesiyle 12/2/2016 tarihinde doğan çocuğunun bakımı ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek için Cumhuriyet Başsavcılığından infazın ertelenmesini talep etmiştir. Başsavcılık infaz erteleme talebinin reddine karar vermiştir. Başvurucunun karara itirazı Ağır Ceza Mahkemesince reddedilmiştir. Başvurucunun tedbir talebinin incelenmesi aşamasında Ceza İnfaz Kurumunun yazısıyla koğuşta çocukların gelişimi ve yaşamı için uygun ortamın bulunmadığı bildirilmiştir. Anayasa Mahkemesinin 28/6/2016 tarihli ara kararı ile başvuru tedbir talebi kabul edilerek başvuru ve çocuklarının maddi ve manevi bütünlüğü bakımından oluşan tehlikenin ortadan kaldırılması konusunda gerekli tedbirlerin alınmasına hükmedilmiştir.

Ayrıca Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı anılan tedbir kararı gereği başvuru durumuna uygun başka bir ceza infaz kurumuna nakline karar vermiştir. Başvuru, Ceza İnfaz Kurumunda küçük çocuğu bulunduğu bahisle infazın ertelenmesi talebinin reddi nedeniyle aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Somut olayda başvuru bebeğinin bakımı ile Ceza İnfaz Kurumunun koşullarını gerekçe göstererek infazın ertelenmesini talep etmiştir. Başsavcılık ise mahpusun infaz ettiği ceza miktarı ile daha önceki davranış ve tutumlarını değerlendirerek talebi reddetmiştir. Ancak bu kararda nitelikli hırsızlık suçundan hapis cezaları olan başvuru tedbir talebi tehlikeli hükümlü sayılması gerektiğine ilişkin yeterli bir gerekçe sunulmamıştır. Olayda aile hayatına saygı hakkının öngörülen pozitif yükümlülükler yerine getirilmemiştir. Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine ve başvurucuya tazminat ödenmesine karar vermiştir.

Kaynak: www.anayasa.gov.tr

REKABET HUKUKUNDA YATAY ANLAŞMALAR ÇERÇEVESİNDE BİLGİ DEĞİŞİMİ

Türk Rekabet Hukukunda rakipler arasındaki bilgi değişimine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. Maddelerine ilişkin yayınlanan Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz ("Kılavuz") kaynaklık etmektedir. Kılavuz yayınlanmadan önce ise on yılı aşkın bir süre zarfında Rekabet Kurulu kararları esas alınmıştır. Bu kararlar kapsamında bilgi değişiminin esasları belirlenmiştir. Makalemizde öncelikle Kılavuz çerçevesinde açıklamalar yapılacak olup, ardından ilgili Kurul kararları incelenecektir.

BİLGİ DEĞİŞİMİ: TANIM, KAPSAM VE YÖNTEMLERİ

Tanım ve Kavram

Bilgi değişimi, yatay veya dikey bir anlaşmanın parçası olabileceği gibi, bir anlaşmanın temel konusunu da oluşturabilir. Dikey anlaşmalar üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleştirilmekte iken; yatay anlaşmalar ise üretim zincirinin aynı halkasındaki teşebbüsler yani rakipler arasında gerçekleştirilmektedir.

Kılavuz'a göre bilgi değişimi rakipler arasında etkinliği artırarak birbirlerini kıyaslamalarına imkan sağlayabilmektedir. Dolayısıyla bilgi paylaşımının, teşebbüslerin, stoklarını azaltmasına, kolay bozulabilen ürünlerini tüketicilere daha hızlı ulaştırmasına ya da talebin istikrarsızlığından kaynaklanan maliyetlerini düşürmesine de yardımcı olabileceği belirtilmiştir. Maliyetlerin azalmasının ve ürünün tüketiciye

daha hızlı ulaşmasının, tüketiciye fayda sağladığı açıktır. Ancak bilgi paylaşımının, teşebbüslerin pazar stratejileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlaması durumunda, rekabetin kısıtlanmasına neden olacaktır.

Yöntemler

Teşebbüsler arasında bilgi değişimi çeşitli şekilde gerçekleştirilebilir. Bilgi, rakipler arasından doğrudan paylaşılabilir gibi çeşitli dolaylı yollarla 3. şahıslar üzerinde de paylaşılabilir.

Doğrudan bilgi değişimi: Doğrudan bilgi değişimi teşebbüsler arasında herhangi bir aracıya yer vermeden doğrudan bilgi paylaşımı yapılmasıdır. Bu paylaşım, e-mail, faks ve çeşitli toplantılar aracılığı ile teşebbüslerin görevlileri arasında doğrudan gerçekleştirilebilir. Kurul tarafından kolay bir şekilde saptanabilecek bir bilgi paylaşım yoludur.

Dolaylı bilgi değişimi: Dolaylı bilgi paylaşımına uygulamada çok sık rastlanmaktadır. Doğrudan bilgi değişimine kıyasla tespiti daha zor olması sebebiyle teşebbüsler arasında daha sık tercih edilir. Bilgi, meslek kuruluşları gibi teşebbüsler, pazar araştırma kuruluşları ve benzeri üçüncü taraflar veya teşebbüslerin tedarikçi ya da dağıtım ağıyla paylaşılabilir.

BİLGİ DEĞİŞİMİ AÇISINDAN PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Bilgi değişiminin rekabet üzerindeki etkisi pazarın yapısına göre değişkenlik göstere-

cektir. Şeffaf pazarlarda, rakipler arasında işbirliği içeren davranışlarda bulunulması ihtimali daha yüksektir. Bilgi değişimi, pazar şeffaflığını artırarak, fiyat, miktar, talep, maliyetler gibi rekabete duyarlı unsurlara ilişkin belirsizlikleri azaltabilir. Bilgi değişimi öncesinde pazarın şeffaflık düzeyi ne kadar düşük olursa, bilgi değişiminin rekabet ortamını bozucu etkisi bir o kadar yüksek olacaktır. Pazarın şeffaflığını, aynı pazarda yapılmış başka bir bilgi değişimine oranla daha fazla artırmış olan bilgi değişiminin rekabeti bozucu etkisi daha yüksektir.

Az sayıda teşebbüsün hakim olduğu piyasalarda, teşebbüsler arasında koordinasyon sağlaması ve anlaşmadan sapmaların daha kolay takip edilmesi nedeniyle işbirliği içerisinde hareket etmeleri çok daha kolaydır. Dolayısıyla bu tarz pazarlardaki bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etki göstermesi, çok daha fazla teşebbüsün bulunduğu pazarlara oranla daha fazladır.

Teşebbüslerin maliyetler, talep, pazar payları, ürün yelpazesi, kapasite gibi açılardan benzer olduğu durumda simetrik pazar yapısı oluşacaktır. Simetrik pazar yapılarında bilgi değişimi sonucunda rakip teşebbüsler arası işbirliği şansı daha yüksektir. Kılavuz'da açıkça belirtilmediği üzere; bilgi değişimi incelenirken, pazarın yoğunlaşma derecesi, şeffaflığı, istikrarı, karmaşıklığı ve pazardaki teşebbüslerin benzerliği gibi unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmektedir. »

Pazar koşulları gereğince teşebbüslerin, rakiplerinin mevcut davranışlarına göre hareket etmeleri ise rekabetin ihlali olarak değerlendirilmeyecektir.

Ancak bilgi paylaşımı, ilgili pazarı rakipler arasında koordinasyona açık hale getiriyorsa ve teşebbüsler bu kapsamda piyasadaki rakiplerinin davranışlarına göre reaksiyon alırsa rekabet ortamı ihlal edilmiş olacaktır.

BİLGİ DEĞİŞİMİ AÇISINDAN BİLGİNİN NİTELİĞİ

Fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, kapasiteye, risklere, pazarlama planlarına ve AR-GE programlarına ilişkin ve benzeri stratejik bilgilerin paylaşılması rakipler arasındaki rekabet gücünün azalmasına neden olarak rekabeti kısıtlayıcı sonuçlar doğurabilir. Ayrıca, verilerin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığı ve pazarı kapsama derecesi ile verilerin toplulaştırılmış olup olmadığı ile güncelliği gibi faktörlere de bağlıdır.

Bir teşebbüsün bireysel verilerinin tespitini yeterince güçleştirecek şekilde toplulaştırılmış olarak değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olma ihtimali, teşebbüs bazındaki verilerin değişimine kıyasla çok daha düşüktür. Hatta sektörün ekonomik durumuna ışık tutacak bilgilerin, bir meslek birliği ya da pazar araştırma şirketi tarafından toplanması ve toplulaştırılmış halde yayınlanması müşterilerin yararına dahi olabilir.

Geçmiş tarihe ait verilerin değişiminin rekabeti kısıtlama ihtimali, güncel ve geleceğe yönelik verilerin değişimine kıyasla daha düşüktür. Çünkü geçmiş tarihli verilerin değişiminin, rakiplerin gelecekteki davranışlarını yansıtmaması ya da pazarla ilgili ortak bir anlayış yaratması ihtimali düşüktür.

Sık aralıklarla yapılan bilgi değişimleri, teşebbüslerin pazarda ortak bir anlayış yaratmasını ve anlaşmadan sapmaların izlenmesini kolaylaştırarak, işbirliği içerisinde hareket riskini artırır. İstikrarsız pazarlarda işbirliği içerisinde hareket edilebilmesi için, istikrarlı pazarlara oranla daha sık aralıklarla bilgi değişimi yapılması gerekir.

Paylaşılan bilginin niteliği, piyasa yapısı ile beraber dikkate alınarak önem arz etmektedir. Fiyat, maliyet, üretim miktarları ve

stok bilgileri doğrudan teşebbüsler arasındaki rekabet stratejileri ile ilgili olmaları nedeniyle bu bilgilerin paylaşılması rekabet hukukuna aykırılık teşkil etmektedir. Teşebbüslerin pazar koşullarını ve stratejilerini etkileyebilecek bilgileri paylaşması gerekmektedir.

Ancak Kılavuz'da belirtildiği üzere bir teşebbüsün, rekabete duyarlı bilgilerini, tek taraflı olarak kamuya açık bir şekilde ifşa etmesi genellikle rekabete aykırılık teşkil etmez. Bu paylaşım gazete aracılığıyla ya da internet sitesinden ilan gibi çeşitli şekillerde olabilir. Ancak bu paylaşımlarda somut olayın özellikleri dikkate alınarak 4.madde kapsamında incelenecektir. Örneğin, piyasadaki rakiplerin böyle bir duyuruyu birbirlerini takiben yapmaları koordinasyona işaret edebilir.

4054 SAYILI REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN'UN 4.MADDESİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRME

Rekabet ortamını bozacak şekilde bir bilgi değişimi, pazardaki şeffaflığı yapay olarak artırarak teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu kolaylaştırıp rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurur.

Bilgi değişimi, pazardaki belirsizliklere karşı teşebbüslerin ortak ya da uyumlu bir beklenti içine girmesini sağlayarak, aralarında bir anlaşma olmaksızın koordinasyona sebep olabilir. Bu tür bir ortak harekette teşebbüslerin gelecek planlarına yönelik bilgi değişiminin sebep olması en yüksek ihtimaldir.

Güncel veya geçmiş verilerin değişimi ise pazarı şeffaf hale getirerek teşebbüslerin, aralarındaki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya

aykırı davranışlarını tespit etmesini ve buna karşılık vermesini kolaylaştırmak suretiyle pazarda işbirlikçi sonucu mümkün kılabilir. Bu sebeple rekabete aykırı bir anlaşma içerisinde bulunmayan teşebbüslerin piyasada tutunma şansı azalacaktır.

Aynı zamanda pazar bilgi değişimi yolu ile yapay bir şekilde şeffaf hale getirildiğinde, anlaşmaya taraf teşebbüsler, potansiyel rakiplerin piyasaya ne zaman ve ne şekilde girebilecekleri konusunda önceden bilgi sahibi olarak pazara yeni giren teşebbüsleri hedef alabilir ve hatta pazarı potansiyel rakiplere kapatabilir. Kılavuz'a göre güncel veya geçmiş verilerin paylaşılması bu şekilde izleme mekanizması kurulmasına neden olabilecektir.

Rekabeti Kısıtlama Amacı Ve Etkisi

Rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilir. Geleceğe yönelik planlara ilişkin bir bilgi değişiminin ise amaç yönünden rekabeti kısıtlama ihtimali, mevcut verilerin değişimine kıyasla daha fazladır.

Bilgi değişiminin rekabet üzerindeki olası etkileri, her somut olayın özellikleri bağlamında ayrıca incelenmelidir. Bu değerlendirme, bilgi değişiminin mevcut ve olası etkileri ile bilgi değişiminin bulunmadığı hallerdeki rekabet koşullarının karşılaştırılması yoluyla yapılır.

Bilgi değişiminin, 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlama etkisinin bulunması için fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi ya da ürün çeşitliliği gibi parametrelerin »

en az biri üzerinde olumsuz etki yaratabilecek nitelikte olması gerekir. Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkisinin değerlendirilmesinde, ilgili pazarın özellikleri ile bilgi değişiminin nitelikleri dikkate alınır.

DEĞERLENDİRME

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. Maddelelerine ilişkin 30.04.2013 tarihinde yayınlanan Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, bu tarihten sonra bilgi değişimine dair açıklanan Kurul kararlarına kaynak teşkil etmektedir. İlgili kararlarda, kılavuzun ilgili bölümlerini açıklamaya eklenmekte ve Kılavuz öncesi verilmiş olan ve rekabet hukukunda bilgi değişiminin esaslarını oluşturan önemli Kurul kararlarına atıf yapılmaktadır.

Bu sebeple makalemizin ilk bölümünde Kılavuz ışığında rekabet hukukunda bilgi değişiminin esasları açıklanmış, ancak Kurul kararları incelenmemiştir. Çalışmamızın ikinci bölümünde ise Kılavuz yayınlanmadan önce bilgi değişiminin esas unsurlarını oluşturan emsal nitelikteki Kurul kararları incelenmektedir.

KARAR İNCELEMELERİ

Bu bölümde ilgili kılavuz yayınlanmadan önce verilen ve rekabet hukukunda bilgi değişiminin esaslarını oluşturan önemli kararların bir kısmı incelenmektedir. Aşağıdaki kararlar kılavuz ile paralel görüşler içermekte olup; yatay bilgi paylaşımına ilişkin en sık atıf yapılan kararlardır.

TÇMB GÖRÜŞÜ

Rekabet Kurumu tarafından TÇMB'ye gönderilen 15.05.1998. tarihli ve 1054 sayılı yazıda çimento pazarında az sayıda teşebbüsün faaliyet gösterdiği, ilgili coğrafyanın pazarın darlığı ve pazara giriş engellerinin yüksek olduğu nedeniyle ayrıntılı miktar verilerinin değişimini içeren bilgi değişim sisteminin, anlaşmalı sonuçları kolaylaştırma potansiyeli üzerinde durmuştur. Kurum, böyle bir pazarda sık ve ayrıntılı bilgi değişiminin pazarı yapay bir şekilde şeffaf ve istikrarlı hale getireceğinden, bunun sonucunda ekonomik birimlerin davranışlarında esnekliğin ortadan kalkması ve rekabeti oluşturan risklerin ortadan kalkmasına sebep olacağını belirtmiştir.

Bu sebeple benzer bilgi paylaşım sistemlerinin ayrıntılı ticari bilgiler içermesi, teşebbüslerin ticari davranışlarının serbest rekabet ortamının etkisiyle bireysel olarak belirlenmesine engel olabilir.

Böyle bir yapı ile yarıca piyasa davranışlarının koordinasyonu teşebbüslerce sağlanmasına neden olabilir. Söz konusu bu sakıncaların giderilmesi ve Rekabet Hukuku esaslarının ihlal edilmemesi amacıyla birtakım prensiplere uyulması gerektiği belirtilmiştir. Buna göre miktarla ilişkin verilerin, teşebbüslerin bireysel verilerinin ortaya çıkarılmasına imkan tanımayacak şekilde, aynı coğrafi bölgedeki verilerin toplu bir şekilde paylaşılmasına izin verilmiştir.

EBT KARARI

Emaye Bobin Teli (EBT) pazarında faaliyet gösteren altı teşebbüsün fiyat listelerinin aynı zamanda değiştirildiği ve EBT fiyatlandırmasının tamamen aynı olduğu yönündeki şikayetler üzerine 4054 sayılı Kanunun 4.maddesinin ihlal edilip edilmediği incelenmiştir.

Bilgi değişimi, etkinliği artırabilirken diğer yandan ise sınırın aşılması durumunda piyasadaki rekabetin kısıtlanmasına da neden olabilir. Aynı pazarda faaliyet gösteren teşebbüslere ilişkin belirli kurallar çerçevesinde bilgi değişimine izin verilebilir. Teşebbüsler arası bilgi değişimi, bilginin niteliği ve pazarın koşullarıyla bağlantılı olarak rekabet ortamında olumlu ve olumsuz olmak üzere bir takım etkilere yol açar. Teşebbüslerin fiyatlarına, maliyetlerine, üretim miktarlarına, kapasite kullanimlarına, teklif şartnamelerine, stoklarına, ticari sırlarına ilişkin bilgi alışverişinde bulunmaları, bu bilgilerin firmaların rekabetçi stratejileriyle doğrudan ilgili olmaları nedeniyle davranışlarını koordine etmelerine olanak vermektedir.

Kurul, EBT piyasasını oligopol bir piyasa benzetmiş ve bu gibi piyasalarda küçük ölçekli teşebbüslerin lider firma ya da firmaları takip etmelerinin piyasa koşulları gereğince olduğunu belirtmiştir.

Tarafların savunması da bu yönde olmuş ve herhangi bir uyumlu eylem içerisinde olmadıklarını belirtmişlerdir. Ancak rakip teşebbüsler arasındaki iletişimin varlığı ve sonucunda rekabeti kısıtlayıcı ihlal kararları alındığının delillerle tespit edilmesi nedeniyle bu sa-

vunma haklı bulunmamıştır." Haklarında soruşturma yürütülen teşebbüslerin rekabet stratejilerinin en önemli değişkeni ve aracı niteliğinde olan fiyatlara, kapasite kullanimlarına, üretim miktarlarına, müşteriler bazında satış rakamlarına ilişkin bilgi alışverişinde bulunmalarının rekabeti kısıtlayıcı olduğu ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlal niteliğinde değerlendirilmesi ve anılan Kanun'un 16. maddenin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası ile cezalandırılmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır."

ODD KARARI

Otomotiv Distribütörleri Derneği(ODD), ilgili piyasanın istatistikî bilgilerinin yer aldığı internet sitesi kurma kararı için Kanunun 8.maddesi kapsamında menfi tespit belgesi talep etmiştir. Gerekli incelemeleri yapan Kurul ilgili teşebbüs birliği kararına," dernek tarafından gelecekte de bilgilerin toplanması, yayımlanması ve dağıtılması aşamalarında rekabetçi pazar yapısının oluşturulmasını engelleyebilecek nitelikteki bilgi ve verilerin değişimine sebep olunmaması kaydıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 8. Maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği görüşüne yer verilmiştir". »

Bilgi değişiminin rekabete etkileri değerlendirilirken, pazar yapısı ve değiştirilen bilgilerin niteliği önem taşımaktadır. Bilgi değişimi aracılığıyla, özellikle az sayıda satıcının bulunduğu oligopolistik pazarlarda rakiplerin birbirleriyle görüşmeleri, anlaşmaları ve bu anlaşmaları uygulayabilmeleri çok daha kolay olabilmektedir.

Ürünlerin birbirine yakın nitelikte olduğu pazarlarda, rekabetin kısıtlanması çok daha kolay olacaktır. Ürünler nitelik olarak farklılaştıkça ise, ortak bir şekilde fiyat belirlemek zorlaşacaktır. Teşebbüsler arasındaki, bilgi değişimi içeren anlaşma ve uygulamalar değerlendirilirken pazar yapısı, yoğunlaşma düzeyi, giriş engelleri, değişen bilginin niteliği önem taşımaktadır. “Bu durum bilgi değişimi anlaşmalarının, ekonomik kapsamda ele alınması ve oligopolistik pazarlarda dikkatle gözlenmesi gerektiğini ortaya koymuştur.”

YONGA VE LİF ÜRETİCİLERİNE İLİŞKİN KARAR

Yonga ve lif levha üreticilerinin düzenledikleri toplantılarda bir araya geldikleri, bu toplantılarda levha fiyat ve vade koşullarını belirleyerek rekabeti bozucu davranışlar sergiledikleri iddiası üzerine Kurul incelemelerde bulunmuştur.

Kurul kararının bilgi değişimine ilişkin kısmı incelenecek olursa; rakipler arasındaki bilgi değişimine ancak belirli sınırlar çerçevesinde izin verileceği belirtilmiştir. Kurul’a göre bilgi değişimi etkinliği artırarak hem tüketiciye hem de tedarikçilere fayda sağlayabilirken, öte yandan bu etkinliği artırıcı bilgi değişimin sınırının aşılması durumunda piyasadaki rekabetin kısıtlanmasına olanak sağlayacağı belirtilmiştir.

Bu sebeple rakip teşebbüslerin rekabetçi stratejik bilgilerinin paylaşılması durumunda, teşebbüslerin birbirlerinin pazar davranışlarını önceden tahmin etmeleri mümkün olacak ya da koordineli olarak rekabeti bozucu davranışlar gerçekleştirmelerine yardımcı olabilecektir.

Ayrıca Kurul, fiyatlara ilişkin bilgi değişiminin rekabet stratejilerinin ‘en önemli değişkeni ve aracı’ niteliğinde olduğunu bu kararında belirtmiştir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

İncelenen bu kararlar Kılavuz yayınlanmadan önce, bilgi paylaşımın esaslarını oluşturan kararlardır. Kurul teşebbüsler arası bilgi değişimini başlı başına ihlal olarak değerlendirebilirken, aynı zamanda başka bir ihlalin unsuru olarak değerlendirebilir.

Kurul bilgi değişimini incelerken özellikle pazarın yapısını ve bilginin niteliğini dikkate almıştır. Pazarın yapısına göre kimi aynı nitelikteki bilgilerin değişiminde birinin etkinliği artırıcı olduğunu tespit ederek ihlale karar vermezken, bir diğerinin ise rekabeti bozucu bir değişim olduğuna karar vermemektedir. Bazı durumlarda ise Kurul sadece pazarın yapısına ya da bilginin niteliğine dayanarak da ihlal kararı verilmiştir. Bu bakımdan teşebbüsler açısından bilgi değişimi hakkında bu kararlar kesin ve net bir şekilde açıklayıcı kaynak teşkil etmiyordu.

Türk Rekabet Hukukunda bilgi değişimine ilişkin bu belirsizlik, 30.04.2013 Kabul tarihli ve 13-24/326-RM(6) Karar sayısıyla yayınlanan Yatay İşbirliği Anlaşmalarına İlişkin Kılavuz içerisinde bilgi değişimi konusunun tüm ayrıntıları ile açıklanmasıyla ve güncel kararlarda, aynı bakış açısındaki emsal teşkil eden kararlara atfı yapılmasıyla birlikte ortadan kalkmıştır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Serdar Darama
s.darama@ozgunlaw.com

Kaynakça:

- 30.04.2013 kabul tarihli ve 13-24/326-RM(6) sayılı Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz
- 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
- Rekabet Kurulu 18-04/49-26 sayılı kararı
- Rekabet Kurulu 16-33/571-248 sayılı kararı

5. Rekabet Kurulu 13-64/904-384 sayılı kararı

6. Rekabet Kurulu 12-38/1094-353 sayılı kararı

7. Rekabet Kurulu 12-36/1040-328 sayılı kararı

8. Rekabet Kurulu 09-41/998-255 sayılı kararı

9. Rekabet Kurulu 07-56/672-209 sayılı kararı

10. Rekabet Kurulu 02-06/51-24 sayılı kararı

11. 06-29/354-86 sayılı Kurul kararı içerisinde yer alan TÇMB görüşü

12. Rekabet Kurulu 07-56/672-209 sayılı EBT kararı

13. Rekabet Kurulu 04-26/287-65 sayılı ODD kararı

14. Rekabet Kurulu 02-53/685-278 sayılı Yonga ve Lif levha kararı

15. Prof. Dr. İ. Yılmaz, Aslan Rekabet Hukuku Dersleri(2017), Bursa: Ekin Kitapevi

16. Şamil Pişmaf, İktisadi Ve Hukuki Açısından Teşebbüsler Arası Bilgi Değişimi, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi No: 115

17. Prof. Dr. H. Ercüment Erdem, Rekabet Kurulu Kararları Çerçevesinde Bilgi Paylaşımı(2013), Erdem ve Erdem: Yayınlar, Hukuk Postası <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/rekabet-kurulu-kararlari-ercevesinde-bilgi-paylasimi/>

18. Av. Yeşim Kumova, Rekabet Hukuku Çerçevesinde Bilgi Paylaşımı(2017), Özay Hukuk, <https://ozay.av.tr/publication/rekabet-hukuku-ercevesinde-bilgi-paylasimi>

SPONSORLUK SÖZLEŞMELERİNİN GENEL HATLARIYLA HUKUKİ İNCELENMESİ

GİRİŞ

Taraflarını destekleyen (sponsorluk veren, sponsor) ve desteklenen (sponsorluk alan) oluşturduğu, konusu para, ayni edim, veya hizmet edimi olan ve amacın destekleyenin edimiyle desteklenenin faaliyetini/organizasyonunu yerine getirmek olduğu sözleşmeler sponsorluk sözleşmeleridir.

Sponsorluk sözleşmeleri ve sponsorluk ilişkisi, 19. yüzyıldan itibaren İngiltere’de sporun yaygınlaşmasıyla uygulama alanını yaygınlaştırsa da, günümüzde uygulama alanı sadece spor ile sınırlı kalmamış, kültür, sosyal faaliyetler ve bilimsel faaliyetler gibi birçok uygulama alanı bulmuştur.

GENEL OLARAK

Sponsorluk sözleşmelerinde desteklenenin amacı destekleyenden aldığı teşvikle faaliyetini yerine getirmek, organizasyonunu sürdürüp başarıya ulaştırmaktır. Destekleyenin amacıysa desteklenenin faaliyetini teşvik edip yerine getirmesini sağlayarak kamuoyunda olumlu bir imaj yaratarak kitlelere ulaşmayı sağlamaktadır. Dolayısıyla günümüzde sponsorluk sözleşmeleri ve ilişkileri iletişim ve rekabet aracı olarak da kullanılmaktadır.

Sponsorluk sözleşmelerine taraflar anlaştığı takdirde münhasırlık kaydı koyulabilmektedir. Sözleşmeye konulan münhasırlık kaydıyla destekleyen, sözleşmede belirlenen süre boyunca tek sponsor olacak ve potansiyel destekleyen adaylarının faali-

yete/organizasyona sponsor olmalarını da hukuken engelleyecektir. Böylece desteklediği, sponsor olduğu faaliyetle destekleyen, kamuoyunda tek olarak ön plana çıkacak olmakla beraber sponsorluk ilişkisinin rekabet aracı olarak kullanılma fonksiyonu münhasırlık kaydıyla perçinlenecektir.

Sponsorluk sözleşmeleri belirli ya da belirsiz süreli olarak yapılabilir. Sponsorluk ilişkisinde sözleşmeye herhangi bir süre kaydı konulmamışsa ya da sponsorluğun faaliyetin süresi ile sınırlı olmak üzere anlaşılıyorsa belirsiz süreli sponsorluk sözleşmesi vardır.

SPONSORLUK SÖZLEŞMESİNİN GEÇERLİLİK ŞARTLARI VE SINIRLARI

Sponsorluk sözleşmesinin geçerlilik şartları sözleşmelerde aranan genel geçerlilik şartlarıdır. Taraflar sözleşme kurma hususunda fiil ehliyetine sahip olmalı, sözleşmenin konusunun ahlaka adaba, kişilik haklarına, kanunun emredici hükümlerine uygun olması, sözleşmenin konusunun imkansız olmaması, tarafların iradelerinin sakatlanmamış olması sponsorluk sözleşmesi bakımından aranan koşullardır.

Sponsorluk ilişkilerinde iktisadi bakımdan güçlü olan taraf destekleyendir. Desteklenin teşviki ve desteği kaybetmemek adına, destekleyenin, iradesine uygun hareket etmek durumunda kalması halinde sponsor kendi menfaatini sağlamak üzere desteklenenin kişilik haklarına müdahale ettiği takdirde Medeni Kanun madde 23

kapsamında kişilik hakları ihlal edilecektir. Medeni Kanun madde 23’te, kimse, hak ve fiil ehliyetlerinden kısmen de olsa vazgeçemeyeceği ve kimse özgürlüklerinden vazgeçemez veya onları hukuka ya da ahlâka aykırı olarak sınırlayamayacağı koruma altına alınmıştır. Medeni Kanun madde 23 uyarınca sponsorluk sözleşmeleri kişilik haklarını ihlal etmeyecek şekilde akdedilmeli ve sponsorluk ilişkileri yine bu madde kapsamında yürütülmelidir. Aksi takdirde sponsorluk sözleşmesinin geçersiz olması söz konusu olacaktır.

TARAFLARIN BORÇLARI

Tarafların müzakere safhasında ve sözleşme süresince birbirlerine karşı yerine getirmesi yükümlülükler ve ifa etmesi gereken borçlar bulunmaktadır.

Müzakere Safhası

Müzakere safhasında tarafların culpa in contrahendo sorumluluğu bulunmaktadır. Bu sorumluluk uyarınca taraflar, culpa in contrahendo sorumluluğu, sözleşmenin kurulmasından önceki safhada taraflardan birinin veya yardımcılarının, diğer tarafa veya onun koruma alanında bulunan kişilere aralarında oluşan toplumsal bağlantı sonucu doğan, kökenini dürüstlük kuralında bulan güven ilişkisine aykırı davranarak vermiş olduğu zardan sorumlu olmasıdır, şeklinde tanımlanabilir. Taraflar müzakereler esnasında birbirlerine dürüst olmakla yükümlüdürler. »

fiil ehliyetini kaybetmesi, iflası sözleşmenin imkansızlık sebebiyle sonra ermesi sözleşmenin kendiliğinden sonra erdiği hallerken; tarafların anlaşması ile sonra ermesi, kararlaştırılmış olan feshi ihbar hakkının kullanılması ile sözleşmenin sona erdirilmesi ve olağanüstü fesih sebebi olarak haklı sebeple fesih halleri sözleşmenin hukuki işlemle sona erdiği hallerdir.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Sezer Emre
s.emre@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Sponsorluk Sözleşmesi – Doç. Dr. Gülçin Elçin Grassinger- Seçkin Yayınları, Ocak 2003

2. CULPA IN CONTRAHENDO SORUMLULUĞU- Arş.. Gör. Mustafa ARIKAN- Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 17, Sayı 1, Yıl 2009

Sözleşme Süresince

Sponsorun (Destekleyen) Borçları ve Yükümlülükleri

Sözleşme süresi boyunca sponsorun asıl borcu, desteklediği ve teşvik verdiği faaliyetin icra edilebilmesi için taahhüt ettiklerini, edimini yerine getirmesidir. Sponsor edimini yerine getirirken borcu istisnai haller haricinde kural olarak desteklenene ifa edecektir. Destekleyen sponsor ile desteklenen sponsorluk sözleşmesine edimin üçüncü bir kişiye ifa edilmesi hususunda kayıt koyabilirler. Bu halde, edim istisnai olarak üçüncü bir kişiye ifa edilebilir.

Sponsorun asıl borcunun yanı sıra ifa etmesi gereken yan borçları da bulunmaktadır. Sponsor destekleneni korumalı gözetmeli, sponsorluk ilişkisini etkileyecek durumların ortaya çıkması halinde desteklenene haber vermeli, sözleşmeyle alakalı hususlarda destekleneni bilgilendirmeli ve sözleşmenin amacına uygun olarak davranmalıdır.

Ayrıca sponsor, hem sözleşme süresi boyunca hem sözleşmeden sonra, meslek sırrı kapsamında değerlendirilen veya korunması gerekli olan şahsiyet haklarının kapsamına giren her türlü bilgiyi saklamakla yükümlüdür.

Desteklenen Borçları ve Yükümlülükleri

Desteklenenin sponsorluk sözleşmesinde ifa etmesi gereken asli borçları, teşvik/destek aldığı faaliyeti yerine getirmek ve sponsorun kamuoyuna olumlu tanıtımını yapmasıdır. Desteklenen, tanıtım borcunu sponsorun talimatları doğrultusunda ifa etmelidir.

Asli borçlarının yanında desteklenenin destek verenle ortak yan borçları vardır. Bu yan borçlar sır saklama borcu, sözleşmenin amacına uygun davranma borcu ve haber verme borcudur. Bu yan borçların haricinde desteklenene özgü olan yan borçlar, sponsorun verdiği malzemeleri özenle kullanma borcu ve sponsorun talimatlarına uyum davranma borcudur.

Sponsor ve desteklenen borcu ifa ederken temerrüde düşmesi ve kötü ifa etmesi halinde Borçlar Kanunun borçlunun temerrüdü ve borcun kötü ifası ile ilgili hükümler uyarınca sorumlu olacaklardır.

SPONSORLUK SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

Sponsorluk sözleşmeleri kendiliğinden ya da tarafların hukuki işlemiyle sona erebilir.

Sözleşmede kararlaştırılmış olan sürenin dolması, taraflardan birinin ölümü,

YENİ VERGİ DÜZENLEMELERİYLE GELEN DEĞERLİ (LÜKS) KONUT VERGİSİ

Yeni vergi değişiklikleri ile gelen ; değeri yüksek meskenlerden ekstra oranlarda vergi alınmasını sağlayacak 'Değerli (Lüks) Konut Vergisi' düzenlemesi 01.01.2020 itibarıyla uygulanmaya başlanacaktır. 7194 Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 07.12.2019 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanması ile bu yeni vergi türü ile ilgili düzenlemeler Emlak Vergisi Kanunu'na eklenmiştir.

Lüks Konut Vergisi kişilerin lüks sayılan yani Kanun'a göre değeri 5 milyon TL'yi aşan konutlarından alınır. Bu da servet üzerinden alınan vergi grubuna girdiğini gösterir.

Bu vergi Türkiye sınırlarında, mesken nitelikli, değeri 5.000.000 Türk Lirası ve üzerinde olan taşınmazları kapsamına almaktadır. Değeri ; 5.000.000 – 7.500.000 TL arasında olan konutlar için binde 3 , 7.500.001 – 10.000.000 TL arasında olanlar için binde 6 , 10.000.000 TL ve üzeri olanlar için binde 10 oranında Değerli Konut Vergisi ödenecektir . Bu konutların bedelleri ise Emlak Vergisinin tabi olduğu değer veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne yapılacak değerlendirme sonucu çıkacak değerdir .

Tapu ve Kadastro Müdürlüğü bu vergi kapsamındaki konut değerlerini internet sitesinde ilan etmektedir . Tapu Kadastro Müdürlüğü internet sayfasında açılmış yeni sistemde , 'http://tasinmazdegerleme.tkgm.gov.tr/' internet sayfasından kişiler il ,ilçe ,parsel numaralarını girerek konutlarıyla alakalı değer bilgisine ulaşabilmektedir. Ayrıca

kapsama giren konut değerleri ilgisine de tebliğ edilecektir. Bu tebliğ tarihinden itibaren 15. Günün sonuna kadar itiraz edilebilecektir.

Bu itiraz değerlendirilecek ve yeni değer ilgisine tekrar tebliğ edilecektir. Bu değer, değerli konut vergisi uygulamasında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne belirlenen değer olarak kabul edilir. Ayrıca Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne belirlenen bir değer bulunmaması durumunda, bina vergi değeri esas alınarak vergilendirme işlemleri yapılır.

Bu şekilde vergi kapsamına giren taşınmaz maliki, varsa intifa hakkı sahibi veya malik gibi tasarruf edenler Kanun uyarınca Değerli Konut Vergisi mükellefi olacaklar. Paylı mülkiyette pay sahibi hissesi oranında bu vergide mükelleftir. Ama taşınmazın değerinin toplamı üzerinden oranlanacak vergide payı oranında mükellefiyeti olacaktır. El birliği ile mülkiyette ise konutun malikleri müteselsilen sorumludurlar.

Bu vergi kapsamındaki konutun, belirlenen değerinin 5 milyon TL'yi aştığının belirlendiği tarihi takip eden yıldan itibaren vergi uygulanacaktır. Ayrıca Emlak Vergisi Kanunu madde 33'deki yeni bina yapılması vs. gibi vergi değerini tadil eden sebepler ortaya çıkarsa yine bu değişikliğin tarihini takip eden yıl uygulanmaya başlanır. Yine binanın yanması , kullanılmaz hale gelmesi ya da muafiyet şartları oluşması durumunda bu olayı takip eden taksitten sonra artık vergi ödenmeyecektir.

Vergiden muaf olacak konutlarda Kanun'da belirtilmiştir. Emlak Vergisi Kanu-

nu madde 46'da belirtildiği üzere öncelikle maliki belediye , üniversite , genel veya özel bütçeli idareler bu konutların maliki veya intifa hakkı sahibi ise muaf tutulacaktır. Türkiye'de mesken nitelikli tek taşınmazı olan ; başka hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin , gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların sahip olduğu taşınmazlar için de muafiyet söz konusudur. Diğer muaf kesim ise yabancı devletlere ait elçilik ve konsolosluk binaları ve elçilerin ikametine mahsus meskenlerdir. Esas faaliyet konusu bina inşası olanların işletmelerine kayıtlı bulunan ve henüz ilk satışa, devir ve temlike konu edilmemiş yeni inşa edilen mesken nitelikli taşınmazlar veya arsa karşılığı inşaat işlerinde sözleşme gereği taahhüt işini üstlenen müteahhide kalan mesken nitelikli taşınmazların kiraya verilmemek veya sair surette kullanılması koşuluyla bu vergiyi ödemeyeceklerdir.

Verginin beyanı ve ödenmesi kısmına gelecek olursak ; konutun değeri 5 milyon TL üzerinde olduğu belirlenmişse takip eden yılın 20 Şubat tarihine kadar mükellefin bu taşınmazın bulunduğu yer vergi dairesine beyanname ile beyanı gerekir . Bu şekilde vergi yetkili vergi dairesince yıllık olarak tarh ve tahakkuk edilir. Ödemesi ise iki taksit şeklinde olacak ilk taksiti şubat ikinci taksiti ise ağustos ayındadır. Bu vergiler genel bütçe geliri olarak kaydedilecek ve Emlak Vergisi Kanunu içinde alınmasına rağmen gelir belediyelere değil doğrudan Hazine'ye verilecektir.

Değerli konut vergisi olarak nitelendirilen değeri 5 milyon TL ve üzeri mesken nitelikli konutlardan alınan bu vergi Emlak Vergisi Kanunu'na yeni eklenen maddeleri ile düzenlenmiş ve 2020'den itibaren uygulanacaktır. Uygulanması konusunda da idarenin düzenleyici işlemi beklenmektedir.

Detaylı Bilgi için;
Stajyer Avukat
Merve Yıldırım

m.yildirim@ozgunlaw.com

Avukat Dr. Özgün Öztunç tarafından 2001 yılında kurulan ve 2015 yılında Legal500 listesinde yer alan Özgün Hukuk Bürosu'nun, 10 avukat, 3 stajyer avukat, 1 yeminli mütercim tercüman, 1 muhasebe, 1 yönetici asistanı ve 5 destek personel olmak üzere yirminin üzerinde personeli bulunmaktadır.

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurulabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta olmak üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

